

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda in Scholis Medicorum die Jovis decimâ-nonâ

Januarii M. DCC. XLI.

M. PETRO LE TONNELLIER,

Doctore Medico, Praside.

An Nutritio tantùm in minimis vasis?

I.

ORPUS humanum partibus solidis & fluidis constat, quarum continua sit deperditio. Fluidorum alia sensibilis, alia insensibilis evacuatio. Hæc sola cæteras simul superat. Variat pro gradu caloris vel frigoris. Actio & reactio solidorum & fluidorum negari nequit. A solidis fluida trudentur, à fluidis dilatantur solida, quæ propriâ vi dein constringuntur. Hoc videre est in motu arteriarum, cordisque præcipuè ad quod sanguis ab extremis redux confluit, & ex quo systole suâ idem ad vasa majora primò, tum minora, tandem ad minima pellitur, pari circuitu mox rediturus. Ex eo cir-

A

cuitu antiquitùs ignoto, dum sanguis dividitur, & atteritur, simul ipse fibrarum simplicium quasdam particulas abradit, & secum vehit; undè solidorum jactura, nutritione reparanda. Diversa porro nutritio est pro variis ætatibus; In infantia plenior, in adolescentia sufficiens, in virilitate minor, in senectute ferè nulla est. Hanc id circò judicare est à vasorum minimorum tono duntaxat pendere.

I I.

OMNES humores, mediante sanguine, vehuntur ad varia Colatoria ubi secernuntur; Alii foràs, ut urina, transpiratio, sudor, &c. Alii intùs in quibusdam diverticulis remanentes, ut bilis, succus pancreaticus, saliva, &c. Est demùm alius humor qui vasorum minimorum parietibus agglutinatur; solus partes quasunque nutrit & reparat ipsarum detrimenta; Hinc lvasa sanguifera non sanguine, bilifera non bile, chy lifera non Chylo nutriuntur. Quò enim proximiores cordi arteriæ, eò in iis validior est velociorque sanguinis motus; è contrà tardior in minoribus, lentissimus in minimis vasis, in quibus proindè vis undatim propellens plus fovet quàm agit succum nutritium, atque ab isto motu pendent ejusdem succi separatio è sanguine, & partium deperditarum facilior reparatio.

I I I.

SIMUL omnes nutriuntur partes; Vasis diversi generis quasunque constant. Vasa majora ex membranis, membranæ ex minimis vasculis, vascula sive canales tenuissimi ex fibris simplicissimis, tanquam ex elementis componuntur. Vasa majora succo nutritio, quandiù intra ipsorum parietes fluit, cresci ac nutriri non possunt, secùs in canaliculis ipsa componentibus deficeret nutritio; Sed ubi vasa minima & componentia primùm nutriuntur, tum necessariò Tunicæ, quibus constantur vasa majora, resarciuntur & augmentur, & sic ex his nutritis integer consequitur grandiorum vasorum nutriticus, scilicet ex succi nutritii agglutinatione & concretionem. Ea tantùm fieri potest in minimis vasculis, quatenus solis gaudentibus motu ad id necessario, nempe lento, placido, undulato, & æquali.

I V.

QUANTA & Qualis in partibus jactura, tanta & talis in iisdem esse debet reparatio; sed aliquando deficit, aliquo vel in solidis vel in fluidis vitio, undè brevi perit animal, ideoque

3

Nutritionis ad omnes economiæ humanæ functiones intelligitur præstantia. Quid mirum? Si culpâ, verbi gratiâ, Solidorum, senilis Atrophia sit mortis nuncia, nonne tunc deficit nutritio fibris senio nimium rigescentibus? Pater enim experientiâ stamina Senum universa non tantum fieri aridiora, duriora, verum etiam quasdam ipsoꝝ partes, naturali compage molles, ossæam induere duritiem, tunc deletur in minimis vasis pacata sua oscillandi ratio; fluidis vascula negant aditum, partes indè arescunt intimè, minus humectantur, dum sanguis, deviâ lymphâ turgidus, intra vasa majora redundat, factâ interim solidiori minimorum vasculorum texturâ, pereuntibus idcirco & eorundem Elatere, & illâ cujuslibet organi ab ipsis compositi virtute quam vocarunt Antiqui Humidum Radicale. Nulla pariter sit nutritio, aut quæcumque, perperam, si quodam vitio peccent liquida, ut observatur in lue Venereâ affectis, Rheumatismo laborantibus, 'tabe dorsali confectis, In hisce casibus lymphæ spissior & acrior velliscat, crispat, corrodit vasa minima, ipsaque suo motu ad nutritionem necessariò leni, undulato, placido & æquali defraudat.

V.

FICTÆ igitur gratis & absurdè Glandulæ ubique sparæ in quibus lymphæ nutritia nidulatur: Ficti etiam pori intra quorum interstitia secedit eadem lymphæ, ope toni fibrarum agglutinanda; Huic & illi nutritionis mechanismo repugnat duplex sanguinis motus, alter massæ proprius, nempe progressivus; alter vorticosus partibus sanguinem componentibus peculiaris: Uterque genuino nutritionis typo sufficit. Vorticoso etenim motu, cui debetur nonnihil corporis calor, cunctæ sanguinis partes ob aliquam motui progressivo occurrentem resistantiam rotare coguntur; ista resistantia major vel minor pro vario vasorum elatere. In majoribus vasis uterque motus major; indè in hisce vasis particulæ sanguinis perpetim tum concutiuntur tum confunduntur, & succus nutritivus nec secerni, nec partibus applicari, nec adhærescere potest; ubi verò ad minima vasa pervenerit sanguis, in eo decrescit uterque motus, tum progressivus, tum vorticosus: succus alibilis indè separatur, vasculorum interstitia pervadit, replet, Ipsoꝝque parietibus adhærescendo, Organorum crassitiem, longitudinem, robur nunc auget ut in crescentibus, nunc servat

se restituit ut in ætate constantibus, Non omnis unâ circuitûs periodo, impenditur Nutritionis materies. Quæ nutritia particula ad debitam diametrum non appullerit, hæc, mediantibus partim venis, partim ductibus lymphaticis, redit ad cor, in sanitatis Crises vel cessura, vel rursus nutriendo habilis futura, si aliter citius aut tardius succedente circuitûs periodo, ad minima redierit vasa, in quibus solis nutritionis opus compleri potest.

Ergo Nutritio tantum in minimis vasis,

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes Ijaard.

M. Bartholomæus Murry.

*M. Carolus Payen, Chirurgiæ
Gallico idiomate Professor
designatus.*

*M. Tuffanus - Gilbertus
Boulard.*

*M. Gaspardus Cochon du Puy,
in Arce maritimâ Rupisfor-
tensi Anatomes & Chirurgiæ
Professor.*

*M. Jacobus - Franciscus
Vandermonde.*

*M. Henricus Besnier, Phay-
maciæ Professor designatus.*

*M. Joannes Bessé, Dotoriæ His-
paniarum Regine à consiliis
& Medicus primarius.*

*M. Antonius de Jussieu, Regi à
secretiis, Regiæ Scientiarum
Academiæ, Rgiarumque
Societatum Anglæ & Prus-
siæ Socius, Botanices in Horto
Regio Parisiensî Professor ac
Demonstrator.*

Proponēbat Parisiis LUDOVICUS-RENATUS DES BOIS,
Flexiensis, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1741,
a sextâ ad meridiem.